

Opmerkelijk gedrag van Blauwe Kiekendief *Circus cyaneus*

Tijdens een wandeling op 3 november 1995 langs een veld aan de Ruyslaan, ongeveer 2.5 km ten zuiden van De Koog op Texel, werd onze aandacht getrokken door een volwassen mannetje Blauwe Kiekendief dat opmerkelijk gedrag vertoonde.

Over het veld verspreid lagen verschillende losse polletjes gras, die na het uitdiepen van een sloot en de bewerking van de slootkanten waren achtergebleven. De kiekendief vloog op c. één meter hoogte over het veld en pakte met zijn klauwen in de vlucht een polletje gras, liet het vallen en ging vervolgens op de grond zitten kijken naar de plek waar de graspol gelegen had. Na enige tijd deze plek geobserveerd te hebben vloog hij op, zeilde over het weiland en pakte op precies dezelfde manier weer een polletje gras om vervolgens weer de plek te observeren waar de graspol gelegen had. Dit gedrag herhaalde zich steeds gedurende de c. 15 minuten dat wij de vogel observeerden. Er is niet waargenomen dat de kiekendief, terwijl hij op de grond zat, ook daadwerkelijk iets oppikte of vastgreep. Het was die dag mooi weer en er stond geen wind, zodat de polletjes gras niet door de wind bewogen werden. Onder de pollen bevonden zich geen muizenholletjes of eventuele prooien (Henk Brugge pers. med.).

Uit de literatuur (Glutz von Blotzheim *et al.* 1971, Schipper 1973, 1977, Cramp & Simmons 1980) bleek dat dit gedrag niet eerder beschreven is. Ook navraag bij een aantal personen die langdurig onderzoek naar kiekendieven hebben gedaan leverde niets op. Wel is van juveniele kiekendieven bekend, dat zij tijdens de vlucht stukken rietstengels of korenaren pakken. Ook bespringen zij deze dan wel eens op de grond, of vliegen er mee weg en laten ze dan weer vallen. Dit gedrag wordt wel geïnterpreteerd als 'oefenen' of 'spelen'.

Het voedsel van de Blauwe Kiekendief bestaat voornamelijk uit woelmuizen en zangvogels. Sporadisch worden ook sprinkhanen, krekels, kleine visjes, kikkers, hazelwormen, adders en hagedissen gegeten (Glutz von Blotzheim *et al.* 1971, Schipper 1973, Cramp & Simmons 1980). Andere insecten dan sprinkhanen en krekels spelen volgens de literatuur geen rol bij de prooikeuze van de Blauwe Kiekendief.

Hoewel wij de vogel niet één keer iets hebben zien pakken of oppikken, deed het gedrag ons sterk denken aan het speuren naar prooi. Mogelijk had de vogel in het verleden een keer op deze manier een prooi verschalkt.

Dankwoord Cor Dijkstra, Ben Koks, Kees Roselaar, Wim Schipper, Dick Woets en Menno Zijlstra worden bedankt voor hun bereidwilligheid ons te informeren over de manier van voedsel zoeken bij kiekendieven en in het bijzonder de Blauwe Kiekendief. Henk Brugge danken wij voor de moeite die hij heeft willen nemen om het betreffende veld nog eens aan een grondige inspectie te onderwerpen en Kees Hazevoet wordt bedankt voor zijn commentaar op de tekst.

Summary Remarkable behaviour of a Hen Harrier *Circus cyaneus*

A remarkable behaviour of an adult male Hen Harrier was observed on a field near De Koog, on the island of Texel on 3 November 1995. The bird flew low over the field, grasping clumps of grass, left behind after a ditch had been cleaned. It dropped the clump, alighted immediately and inspected the place where it had removed the clump of grass. The bird repeated this behaviour during the c. 15 minutes of observation. We did not see the bird grasping or catching anything. Reference to this type of behaviour was not found in literature.

Literatuur

- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N., BAUER K. M. & BEZZEL E. 1971. Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 4. Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1980. The Birds of the Western Palearctic, Vol. 2. Oxford University Press, Oxford.
- SCHIPPER W. J. A. 1973. A comparison of prey selection in sympatric Harriers, *Circus*, in Western Europe. *Gerfaut* 63: 17-120.
- 1977. Hunting in three European Harriers (*Circus*) during the breeding season. *Ardea* 65: 53-72.

Tineke G. Prins en Rally M. Purvis, Instituut voor Systematiek en Populatiebiologie (Zoölogisch Museum), Postbus 94766, 1090 GT Amsterdam

